

POSTNINA PLACANA V GOTOVINI

MI MLADI BORCI

STANOVSKI TEDNIK ZA SLOVENSKO DIJAŠTVO. — IZHAJA VSAK PETEK. — LETNA NAROČNINA: DIJAŠKA 16 DIN, NEDIJAŠKA 30 DIN, PODPORNNA VEČ KOT 30 DIN. POSAMEZNA ŠTEVILKA 75 PAR — UREDNISTVO IN UPRAVA V LJUBLJANI V STRELISKI ULICI 12/II. — ČEKOVNI RAČ. ŠT. 16.078.

LETO IV.

LJUBLJANA, PETEK, 12. JANUARJA 1940.

ŠTEV. 18.

VOJNA IN BOŽJA PREVIDNOST

ZAKAJ BOG PRIPUSTI VOJSKO?

Ko je divjala pred dvajsetimi leti svetovna vojna in se je ljudstvo spraševalo; »Ali ni več Boga, da se gode tako strašne reči«, je sedanji kardinal, takrat speyerski škof Faulhaber spregovoril te-le tehtne vedno veljavne besede.

»Vi vprašujete: Ali ni mogel Vsemogočni preprečiti vojne? Zakaj pusti, da se narod bori proti narodu? Zadnji odgovor na ta zakaj je skrit kot skrivnost v globinah Pravičnega in te globine presegajo vse globine morja. Dovolj tolažbe nam že nudi zavest, da Bog na ta zakaj pozna odgovor.

BOG SPOŠTUJE ČLOVEKOVO SVOBODO

Toda dve stvari moremo s svojim končnim razumom spoznati tudi mi, namreč:

1. Bog dopušča to strašno zlo, ker spoštuje človekovo svobodno voljo. Zato mu je dal na razpolago, da se odloči za življenje ali smrt, za blagoslov ali prekletstvo. Naš Stvarnik hoče imeti svobodne otroke, da bi se s tem velikim darom neprisiljeno odločili za dobro.

Celo če si človeštvo izbere smrt, mu ne odvzame daru svobodne volje. Bog bi mogel uničiti vse vojno orožje z množico čudežev ali z eno samo besedo. Ali On tega ne stori, ker mu je dražja svoboda človeškega rodu. Uničenje svobodne volje bi bila za človeški rod večja nesreča kot vse vojne grozote, saj bi človek na ta način zgubil najvišjo svojo odliko, postal bi spaka in bi sploh ne bil več človek.

BOG TUDI ZLO URAVNAVA V DOBER KONEC

Tudi dopušča Bog vojno, ker uravnava tudi zlo v dober konec. Človeške oči zro le senco in grenkobo sedanjosti, božje oko pa motri seda-

njest v zvezi s prihodnostjo, ko se bo morala umakniti tema svetlobi in trenutni uspehi hudobnih ljudi končni zmagi dobrote.

Maloverni so ob Jezusovi smrti obupavali, ko so navidezno zmagale moči teme. Gospod Bog pa je v svojem večnem načrtu upošteval tudi zlobo ljudi, da bodo Zveličarja mučili in umorili in je prav na to podlago postavil rešenje sveta.

Zato je votel naš strah, da bodo prišli časi, ko Bog svetu ne bo več gospodoval in bodo zavladale moči teme. V knjigi Izaije (45, 7) beremo: »Jaz sem ustvaril luč in temo, jaz sem, ki prinašam mir in zlo vojská; ker jaz sem Gospod, ki vse vršim«.

BOG JE ABSOLUTEN GOSPODAR NAD ZGODOVINO

Tega seveda ne smemo razumeti, kakor da bi bil Bog v zvezi z močmi teme in imel veselje nad vojnim razdejanjem. Ne! Tu je le rečeno, da ima absolutno oblast nad zgodovino sveta, da more zato tudi grozote vojne obračati v dobro. Seveda bi morali imeti božje oči, če bi hoteli uvideti zvezo sedanjosti s prihodnostjo, kakršna je v božjem načrtu.

Toda godrnjati nikdar ne smemo.

IN NAŠE MOLITVE, DA SE STISKA OKRAJŠA?

Vojno imenujemo Gospodovo obiskanje v gorečem grmu, ki nas opominja, da iz spoštovanja pred Najsvetejšim sezujmo čevlje. Toda kaj pa je z molitvami, ki jih pošiljamo v nebo, da bi bili dnevi stiske okrajšani? Na to moremo odgovoriti le tako: Ne moremo predpisati svojemu Stvarniku dneva in ure, ko naj nas usliši. Bog je v svoji vsevednosti videl od vekomaj vse naše molitve in jih zato v svojem večnem načrtu komaj upošteva. Toda kako jih upošteva, kako

jih usliši, to moramo prepustiti njegovi previdnosti. Molimo vztrajno dalje, da se bo zgodila božja volja in bo zmagala pravična stvar ter da bo naš narod obstal. Prava molitev ne sili Boga v prepir narodov, ampak dviga narode k božjemu miru.

Vera v božjo previdnost je naša luč, ki sveti v temi vojne.

Ne vodi nas slepa usoda, ampak Bog. Ako nas pa vodi On, ki čuva celo nad vrabcem, da ne pade s strehe, koga se nam je potem še bati? Varni smo v božjem naročju!«

Katoliška skupnost v luči božjih resnic

Učenci Kristusovi, ki se zbirajo v njegovi Cerkvi, niso navadna verska družba. Kristjani smo bolj tesno in bolj živo povezani med seboj. Nismo le družba enih misli in ene volje, ampak nekaj več. Naša skupnost je višja, nadnaravna.

MISTIČNO TELO KRISTUSOVO

To izražamo po nauku sv. Pavla, ko pravimo, da je Cerkev mistično telo Kristusovo. Vsi verniki so udje tega telesa, glava pa mu je Jezus Kristus, ki od njega izhaja vse nadnaravno življenje.

Nadnaravne vezi milosti nas družijo najprej z Bogom, potem pa tudi med seboj v eno družbo in eno skupnost Cerkve.

NEVIDNA SKUPNOST

Ta nadnaravna skupnost med kristjani pa na zunaj ni neposredno vidna. Nadnaravne življenjske vezi, ki družijo ude Kristusovega telesa, so tajne, na zunaj neopazne. Nihče nima na čelu zapisano, da je ud Kristusov, le v duši nosi to neizbrisno znamenje.

VIDNI UČINKI NEVIDNE SKUPNOSTI

Skrivnostna skupnost krščanske družine vlada v dušah, nevidno. Toda človek je že tak, da tudi na zunaj pokaže, kar nosi v srcu. Ljudje smo pač vidna in družabna bitja.

Tudi duhovna krščanska skupnost se mora na zunaj pokazati.

VIDNA SKUPNOST CERKVE

Jezus Kristus je sam tako uredil in določil, naj se njegovi učenci, ki jih v dušah zedinja isto nadnaravno življenje, tudi na zunaj družijo v eni vidni Cerkvi z vidnim učeništvom, vidnimi zakramenti, vidno hierarhijo.

Vendar to ni edini način, kako se skupnost src in duš kaže na zunaj. To je le najbolj nujen, za vse obvezen in neobhodno potreben način. To je le minimum.

Notranja skupnost še drugače izžareva navzven.

VIDNA SKUPNOST PRIJATELJSTVA

Notranja skupnost med kristjani se čisto naravno pokaže tudi v medsebojnem prijateljstvu. Saj ni mogoče, da bi na zunaj mrzili in prezirali drug drugega, če pa naše duše isto verujejo, isto ljubijo in jih ožarja ista milost.

Kdor je v resnici doživel nadnaravno občestvo božjih otrok, se ne bo mogel ustavljati tem nagibom srca in težnjam svoje duše.

VIDNA SKUPNOST SKUPNEGA DELA

Naravno je, da se kristjani med seboj razumejo, spoštujejo in ljubijo, pa tudi vzajemno podpirajo in drug drugemu pomagajo.

Močna nadnaravna skupnost katoličanov se naravno kaže v enotnem in skupnem delu za iste evangeljske ideale. Ali ni ta zveza čisto jasna? To dvojje spada skupaj kakor sončni žar in sonce, kakor ogenj in toplota.

KAJ, ČE PRIJATELJSTVO PREMINE?

Ali naj takoj rečemo, da je preminilo tudi notranje življenje v duši? Ne! Tega ne smemo reči. Notranje življenje je skrivnostno, nevidno in lahko ostane kdaj brez vidnih zunanjih učinkov. Seveda, dokler vrši človek vsaj vse tisto, kar je nujno; dokler ostane združen s Cerkvijo in ne odpade.

SLABO ZNAMENJE

To sicer ni gotov dokaz, da je ugasnilo življenje v duši, pač pa je to zelo slabo znamenje.

Ko je prešla prijetna toplota in je pritisnil mraz, kaj boš mislil drugega, ko da ogenj ugaša ali je že ugasnil? Ko je umrla zarja in se je spustil mrak, kaj boš mislil drugega, ko da je sonce zašlo!

RESEN OPOMIN

Ko se z drugimi katoličani ne čutiš več v dobrem soglasju, ko ti katoliški tovariši postajajo zoprni in mrzki, ko si moraš reči, da imaš boljše prijatelje med komunisti, ko te odbija skupno vnanje delo, vedi, da je to resen opomin, da najbrž tudi znotraj s tabo ni vse prav.

Ali ti ni morda prav zato na zunaj mrzlo, ker je oslabeled ogenj v duši? Velik žar nikoli ne ugasne na en mah, počasi pojema, počasi se krči in omaguje, preden se utrne zadnji plamenček.

SVAREČI ZGLEDI

Tako je bilo z Luthrom. V mladosti je bil zelo goreč, pobožen in vnet. Začel pa je ostro bičati cerkvene razmere, zlasti hierarhijo. Najprej resnične slabosti, potem tudi navidezne, nazadnje je sploh besno udrihal čez vse, kar ni bilo po njegovi glavi.

V začetku je bil gotovo z vsem srcem veren kristjan, čeprav je hodil na zunaj svoja pota. Pozneje pa je odpadel tudi od Cerkve.

Kako bridko, kako usodno je ločiti se od katoliške skupnosti! Kako nevarna stvar je strastna kritika!

Taki zgledi dado človeku misliti.

SKLEP

»Kdor stoji, naj gleda, da ne pade«, je pisano. Kadar boš opazil, da se na zunaj odmikaš od bratov v Gospodu, da ti ni več prijetno v katoliški skupnosti, — ko ti postaja prijetnejša skupnost na levi, zresni se in skrbno preišči, ali se ne rušijo tudi notranje, nadnaravne vezi v duši.

Zakaj velika škoda ti grozi v tej sveti stvari.

Kadar pa to opaziš na drugih, zdržuj sodbo! Zakaj to še ni dokaz, le opomin je, a resen opomin.

ZNANOST IN VERA

Vedno se moramo zavedati, da so bili skoro vsi veliki duhovi verni ljudje. K. A. Kneller D. J. je dokazal, da so vprav najbolj sloviti naravoslovci ostali Bogu zvesti. Samo iz 19. stoletja navaja nad dvesto strokovnjakov v prirodoslovnih vedah, ki so bili odložni kristjani. Resnične so besede, ki jih je zapisal Bacon Verulamski: »Površno znanstvo more zavesti v ateizem, globlje spoznanje pa vodi do vere.«

NEKATERI VZROKI NEVERE

Nekateri so zašli, ker so bili preveč enostranski. V dobi znanstvene specializacije se to utegne zgoditi. Ne sicer tako, da bi bili v svoji stroki našli kake dokaze za nevero. Zabredli so vanjo, ker so se v svojo snov tako zaveževali, da za duhovna vprašanja niso imeli več ne potrebnega veselja ne primernege časa. Otopela jim je sposobnost za čisto umsko razglabljanje.

In čim manjša je mera globalnega spoznanja, ki z njimi taki znanstveniki razpolagajo, tem hitreje so izgubili smisel za nadnaravne vrednote. Morda so v svoji mladosti deležni krščanske vzgoje, verskega nauka in obdajalo jih je verno okolje, a so to skromno versko znanje zanemarili tako, da niso mogli toliko povzdigniti svojega duha, da bi se vprašali: zakaj, čemu, odkod? Njih kratkovidno, brljavo duševno oko v naravi ne more več odkriti božje modrosti, v stvarstvu ne več zaznati odsvita božje lepote.

SLABOVIDNE KOKOŠI IN BISTROOKI ORLI

Take moderne »specialiste« bi primerjali kokoši, ki z vso vnemo brska po gnoju in se niti po ozkem dvorišču ne utegne razgledati, kaj šele po širokem svetu. Newton seveda, Kepler ali Kopernik, to so bili silni duhovi z ostrim, globokim umom in prostranim duhovnim obzorjem, so kakor bistri orli, ki s svojih višav motri svet pod seboj. In ti so bili globoko verni.

Zanimivo je, da znanost sama ne more utemeljiti brezverstva. Znameniti fizik sir William Thomson celo pravi: »Ne bojte se samostojno misliti: če pošteno mislite, vas bo znanost prisilila k veri v Boga... Spoznali boste, da znanost ni nasprotnica vere, temveč nje trdna opora.«

Kdor papeške okrožnice ne sprejme, smrtno greši

Katoličan, ki papeško okrožnico smeši ali nje nauke prezirljivo odklanja ali pri socialnem pouku in socialnem delu nje smernice noče sprejeti, smrtno greši.

Saj je Kristus sam dejal apostolom in njih naslednikom: »Kdor vas posluša, mene posluša, in kdor vas zaničuje, mene zaničuje« (Lk 10, 16).

Tak katoličan, ki papeža in njegovih naukov ne posluša, je podoben drugim slabim katoličanom, ki n. pr. ne hodijo v cerkev ali o petkih meso jedo ali žive v grešnem razmerju.

Leon XIII. je dejal o duhovnikih, ki se niso menili za okrožnico »Rerum novarum«: »Mene ne poslušajo in se upajo še maševati!«

Iz rokopisa NP XXI.:

Dr. Aleš Ušeničnik, Komentar k „Quadragesimo anno“.

Rast islama v Afriki

Glede napredovanja islama v Zahodni Afriki pripominja P. Knops, da napredka islama ne smemo pripisovati izključno in tudi ne v prvi vrsti propagandi njegovih pristašev, marveč vsaj prav toliko dejstvu, da se mohamedansko prebivalstvo veliko hitreje množi kakor pogansko, ponekod za več kot 60 odstotkov. Veliko je vzrokov za to, tako na primer prenaporno telesno delo poganskih žena, dočim islam ženi v nekem pogledu prizanaša, pa tudi praznoverje, ki je med

pogani zelo razširjeno, in v mnogih primerih zahteva izpostavljanje ali celo ubijanje otrok.

Na drugi strani pa se opaža v pokrajini Togo in sosednjih krajih, iz razlogov, ki dozdej še niso pojasnjeni, med domačini močno antisemitsko gibanje. Mnogi poglavarji so že svarili svoje podložnike pred islamom. To je obenem nekaj previdnostnega, kajti danes je v predelih zahodne Afrike, ki so ogroženi po islamu, za 15.000.000 poganov na razpolago samo 350 katoliških misijonarjev.

SUŽNJI MATERIJE

Ko se pri študiju tako zakopljemo v materijo, da se iz nje več ne vidijo, začno kričati: »Je že dokazano, smo že našli dokaz: nič verskega ne otipamo, nič božjega ne vidimo: torej Boga ni.« Prodirni duhovi znajo seveda tudi v materiji odkriti snovanje božje in priti do vere. Površneži tega ne zmorejo. Materija sama jih zadovolji, v njej najdejo svoje največje veselje; ona je smisel njihovega življenja.

Takšno ravnanje bi pojasnili z besedami P. Hafnerja: »Človeku se je danes podobno primerilo kakor krotilecu živali, ko so ga ujele zveri, ki jih je ukrotil. Gospodovanje nad snovjo ga je opijanilo: moliti je začel to, kar je malo prej prisilil k pokorščini. V času, ko obvlada snovni svet kot še ni-

koli, se zdi, da mu vprav ta za-sužnjeni svet ukazuje bolj kot kedaj poprej.«

VEČ VERSKE IZOBRAZBE!

Metoda specializacije je za znanost velikega pomena. Toda sama specializacija je nujno nekaj ozkega, zato nujno potrebuje globljih dopolnil in se nujno mora nekje ustaviti in dati prostora globljemu. Če se pa ne drži teh pravih meja, more roditi zle posledice, kakor smo videli. Povzročila je, da so se filozofično in versko šibki znanstveniki izgubili v svoji stroki. Zlasti velja to za tiste, ki so se posvetili vedam, katere se bavijo samo s snovjo.

Naravnost usodno je, če pri strokovnem študiju zanemarimo versko izobrazbo. Zanj moramo vsaj toliko skrbeti, kolikor skrbimo za svoj znanstveni študij.

Francoska vlada je dozdej prepovedala 242 pomožnih komunističnih organizacij, ki so se — kakor povsod po svetu in tudi pri nas — skrivale pod različnimi socialnimi, človekoljubnimi, kulturnimi in književnimi krinkami ter bile v plačani službi sovražnikov Francije.

*

Poznamo te krinke!

To je tista »Rdeča pomoč«, ki vara usmiljenje, da ga sprevrže v krvoločno sovražnost!

To je tista »Mednarodna zveza za kulturne stike s Sovjetijo«,

ki po vsem svetu lovi kulturne navneže, da jih usužnji vdoru barbarstva!

To je tista »Zveza prijateljev U.S.S.R.«, ki slepari svet z novimi Potemkinovimi vasmi!

To so tisti »Odbori za svetovni mir«, ki naj pripravijo svetovni pokolj!

*

Zdaj je tega sleparstva, pa tudi slepomišenja s sleparstvom, v Franciji konec.

Kdaj se bo začelo pri nas?

Komu služi neodločnost?

Celibat in javno mnenje

Eden od ugovorov, ki jih včasih slišimo, je tudi ta, da je celibat nekaj nenaravnega, ker zmanjšuje rodovitnost naroda.

Na to je treba odgovoriti le tole:

Res je, da celibat pomeni žrtev, a žrtev, ki se gotovo spleča. Kljub celibatu je število otrok pri vernem katoliškem prebivalstvu ob enakih plemenskih, gospodarskih in kulturnih pogojih večje kot pri nekotoliškem. Neprimerno več otroškega prirastka brez dvoma prepreči pomanjkanje strahu božjega in uživanja željnost, kakor pa neporočenost duhovnikov.

Poleg tega je zanimivo, da večina duhovskih poklicev izvira iz številnih družin, tako v Nemčiji, Franciji, pri nas in drugod. Prav s tem, da te častivredne družine žrtvujejo božji službi enega svojega člana, sebe v dobrem tako utrdijo, da se ostali člani ne branijo naravnega prirastka otrok.

Tudi mnenje, da celibat ovira zvezo duhovnika z ljudstvom, je napačno. Res je ravno nasprotno: Prav celibat je glavni razlog za zvezo katoliških duhovnikov z ljudstvom. Ker ta stan radi celibata nima nikakega prirastka, jemlje svoje moči vedno znova iz ljudstva in je tako globoko v njem vkoreninjen. Ljudstvo samo čuti, da je najboljšje, če duhovnik ni poročen. Otroci čutijo, da katoliški duhovnik pripada vsem, ker nima lastnih otrok. Zato se tudi njemu zaupajo tako kakor nikomur drugemu. Odrasli pa, ki imajo globlje spoznanje, dobro vedo, da se je duhovnik zato odrekel družini, da bi vsem postal vse, da bi vse pridobil in rešil za Kristusa.

Zgodovinska resnica je: s propadom celibata se začinja propad katoliške Cerkve same. Zato bo proti celibatu ugovarjal in zabavljaj le oni, ki mu je svetost in razvoj Cerkve le trn v peti, nikdar pa ne dober katoličan.

Domača duhovščina v misijskih deželah

Stanje domače duhovščine v misijskih deželah je bilo po podatkih poročevalske službe »Fides« konec oktobra 1939. l. naslednje:

Na Japonskem so se izročile japonskim duhovnikom nadškofija Tokio in škofije Nagasaki, Kagošima in Cenšu s 85 duhovniki in 65 bogoslovci.

Na Kitajskem je prešlo že 14 apostolskih vikariatov in 10 prefektur popolnoma v roke domače duhovščine.

V Indiji in na Ceylonu je osem škofij zaupanih domačim duhovnikom, ki jih je 542.

Afrika ima 2 škofa zamorca, 358 zamorskih duhovnikov, 4091 dijakov v deških semeniščih in 844 bogoslovcev v duhovskih semeniščih.

Krščanskim misijom je zaenkrat še nedostopna notranja Arabija, kjer živi med 7 milijoni prebivalcev komaj 1000 kristjanov, dalje manjše države v obmejnih krajih Himalaje, namreč Afganistan, Nepal, Sikim in Bhutan. Tudi v Vnanji Mongoliji, ki spada k ruskemu vplivnemu območju, je misijsko delo med 800.000 prebivalci zdaj nemogoče.

»Poleg milosti«, pravi kardinal Manning, »je čas najdragocenejši dar božji.« Dostikrat na to čisto pozabljam in uporabljamo čas za lenobno pohajkovanje ali pa sanjarimo, kako bomo nekoč nastopili, kakšne uspehe bomo želi.

Ne pomislimo pa, da je vse pravzaprav odvisno od tega, kako zdaj ta trenutek, ta dan uporabimo. Če bomo dan za dnem govorili, da bomo jutri to in to začeli resno študirati, da se bomo prihodnji mesec varovali teh napak, da si bomo kedaj pozneje začeli graditi lep značaj: tako ne bomo nikoli nič dosegli ne v znanju ne v izoblikovanju značaja.

Zdaj! To je važno! Sedanji čas — to je, kar imam v svoji oblasti. Kar je bilo v preteklosti, kar sem včeraj storil, če sem jo včeraj polomil, to ni več v mojih rokah.

Tudi za bodočnost ne vem, kako bo. Danes, ta trenutek moram nekaj storiti, nekaj koristnega, potrebnega. V tem trenutku moram izvršiti svojo dolžnost. Če se bom v vsakem času tega zavedal, da moram prav zdaj izvršiti svojo dolžnost — »kar more, to mož je storiti dolžan« — da se moram prav v tem trenutku premagati, potem bo moje življenje zares plodovito, potem bom mogel reči, da vsaj nekoliko posnemam Kristusa, ki je ob vsaki uri svojega življenja bil ves v tem, kar je od njega tista ura zahtevala.

To je umetnost, ki jo pozna tako malo ljudi! Dostikrat se naslajamo, kakor pravi nemški pisatelj Klug, v pretekli sreči in govorimo: »O sreča, nekoč si bila!«

Ali pa živimo v sreči, ki upamo, da bo prišla, in ji kličemo: »O sreča, ti boš še prišla!« Za naloge trenutka, ki je v naših rokah, se pa ne zmenimo in jih ne vidimo.

Kristus, katerega posnemalci moramo kot kristjani biti, je pa vso svojo moč uporabil za trenutek, ki je vstal pred njim kot naloge, ki jo je treba izvršiti.

»Sedaj«, to je čas, ki seje za žetev.

Zato pa ne odlašaj na jutri, kar moreš že danes storiti!

Odg. urednik: Ciril Kovač (Ljubljana). Izdaja konzorcij (J. Prešeren, Ljubljana). Tiska Misijska tiskarna, Groblje - Domžale (A. Trontelj).